

پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس هوش معنوی و سخت‌رویی در دانشجویان دختر

دریافت مقاله: ۹۴/۲/۱۲ پذیرش مقاله: ۹۴/۳/۱۹

چکیده

سابقه و هدف: هوش معنوی به عنوان زیربنای باورهای فرد، نقش اساسی در زمینه‌های گوناگون زندگی انسان به ویژه تامین و ارتقای سلامت روانی دارد. از طرفی در سال‌های اخیر منابع استرس‌زا و محیط‌های نامساعد رو به افزایش بوده، بنابراین توجه به بهزیستی روانشناختی و عوامل موثر در افزایش آن، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس هوش معنوی و سخت‌رویی در دانشجویان دختر انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: روش پژوهش، همبستگی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه رازی، دانشکده علوم اجتماعی (۱۵۵۰ نفر در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۳ بود. نمونه آماری شامل ۱۵۰ دانشجو که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های بهزیستی روانشناختی Ryff (PWBS)، سخت‌رویی اهواز (AHI) و هوش معنوی (ISIS) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با محاسبه ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان انجام شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که بین هوش معنوی ($F=0/26$) و سخت‌رویی ($F=0/18$) با بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت معناداری وجود دارد. همچنین نتایج بدست آمده از تحلیل رگرسیون نیز نشان داد که هوش معنوی با $\beta=0/24$ و سخت‌رویی با $\beta=0/15$ توان پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی را دارند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این پژوهش از اهمیت متغیرهای هوش معنوی و سخت‌رویی در پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی در دانشجویان حمایت می‌کند. در نتیجه می‌توان گفت داشتن ویژگی‌های مثبتی چون مقابله با چالش، داشتن تعهد، امید و معنا در زندگی باعث بهبود بهزیستی روانشناختی در دانشجویان می‌شود.

واژگان کلیدی: بهزیستی روانشناختی، هوش معنوی، سخت‌رویی، دانشجویان دختر

الهام پروانه (MA)^۱
خداامراد مومنی (PhD)^۱
آذر پروانه (MS)^۱
پروانه کریمی (MA)^{۱*}

۱. گروه روانشناسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

*نویسنده مسئول: پروانه کریمی، گروه روانشناسی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

تلفن: +۹۸ ۸۳ ۳۸۳۸۸۴۹۲
فاکس: +۹۸ ۸۳ ۳۸۳۶۳۶۲۷

Email:
Parvane.kareme1367@gmail.com

مقدمه

بهداشت و سلامت روان یکی از نیازهای اجتماعی است چرا که عملکرد مطلوب یک جامعه مستلزم برخورداری از افرادی است که از نظر سلامت و بهداشت روان در وضعیت مطلوبی قرار دارند (۱). در بطن جنبش نوین روانشناسی مثبت‌نگر، بسیاری از پژوهشگران برجسته بر لزوم در نظر گرفتن جنبه‌های مثبت بشر و مفهوم بهزیستی در تعریف سلامت روان تاکید کرده‌اند و همچنین فقدان بیماری‌های روانی و وجود سطوح بالای بهزیستی را به عنوان سلامت روانی تلقی می‌کنند (۲). بهزیستی روانشناختی به کیفیت تجربه شده‌ی زندگی اشاره می‌کند و منعکس‌کننده عملکرد و تجربه روانشناختی مطلوب است. در ابتدا این مفهوم بر حسب فقدان آسیب‌شناسی روانی و حالات هیجانی منفی مانند افسردگی و اضطراب مطالعه شده است. بهزیستی روانی به عنوان یکی از مولفه‌های اصلی سلامت عمومی در خلال دو دهه گذشته توجه بسیاری از روانشناسان و محققان را به خود جلب کرده و پژوهش‌های گسترده‌ای در این باره انجام گرفته است. با این حال از آغاز دهه ۱۹۶۰ گرایش مطالعات به تدریج به طرف رشد و سلامت روانشناختی تغییر کرده است. معنی لغوی بهزیستی یک حالت رضایت از شاد بودن، سلامتی و موفقیت است که به

تجربه و عملکرد روانشناختی مطلوب اشاره می‌کند (۳). طبق گفته Ryff (۱۹۹۵) بهزیستی شامل ابعادی مانند خویشتن‌پذیری، رشد فردی، هدف زندگی، روابط مثبت با دیگران، تسلط محیطی (توانایی مدیریت موثر زندگی شخصی و جهان پیرامون) و حس خودمختاری می‌شود (۴). پژوهش‌های تجربی بسیاری از این نظریه حمایت کرده‌اند که عقاید و تمرینات مذهبی خاص به طور مثبتی با سلامت جسمانی و روانی همراه می‌شود (۵). اهمیت معنویت و رشد معنوی در انسان، در چند دهه گذشته به صورتی روزافزون توجه روانشناسان و متخصصان بهداشت روانی را به خود جلب کرده است. پیشرفت علم روانشناسی از یک سو و ماهیت پویا و پیچیده‌ی جوامع نوین از سوی دیگر، باعث شده است که نیازهای معنوی بشر در برابر نیازهای مادی قد علم کنند و اهمیت بیشتری یابند. روانشناسی و اسلام در ارائه مفهوم دقیق هوش معنوی از یک تعابیر بهره‌نرفته‌اند بلکه در تعابیر روانشناسان از برخی علائم و مشخصات برای بیان و تبیین آن استفاده شده است که در مفاهیم و آموزه‌های اسلامی از واژگان خاص در این خصوص استفاده شده است و نیز راهکارهای ارائه شده در برخی موارد از همگونی و همانندی برخوردارند و در برخی موارد از دیدگاه

کمتری دارند و نسبت به افراد غیر سخت‌رو، بهزیستی روانشناختی بهتری دارند (۲۰). نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بین سخت‌رویی و بهزیستی روانشناختی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۲۴-۲۱). بنابراین پژوهش‌های متعدد همواره در پی این بوده‌اند که عواملی را کشف کنند که بتوانند در شرایط آسیب‌زا به کمک انسان آمده و مانع از آسیب دیدگی و اضمحلال وی زیر فشار سنگین مسایل و مشکلات گردند. در زندگی امروزی بیش از هر زمان دیگری شاهد تجارب استرس‌زایی هستیم که بهداشت روان افراد را به مخاطره انداخته و باعث بروز ناراحتی‌های روانی در انسان می‌گردند. بنابراین پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس هوش معنوی و سخت‌رویی در دانشجویان دختر انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. برای انجام پژوهش از بین تمام دانشجویان دانشگاه رازی کرمانشاه، دانشکده علوم اجتماعی یک نمونه به حجم ۱۵۰ نفر به روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شد. حجم نمونه ۱۵۰ نفر تعیین شد. اما با توجه به احتمال ریزش و مخدوش بودن پرسشنامه‌ها تعداد ۱۷۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب گردید. پس از آن برای افراد نمونه، اهداف پژوهش توضیح داده شد. پاسخگویی به شکل انفرادی و در حضور پرسشگر بود. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها تحلیل برای ۱۵۰ نفر انجام گرفت. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون با نرم افزار SPSS-20 انجام گرفت. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های زیر استفاده شد:

پرسشنامه بهزیستی روانشناختی (PWBS) Ryff

Ryff (۱۹۹۵) این پرسشنامه ۸۴ سوالی را ساخته است و ۶ عامل را در بر می‌گیرد. گویه‌های پرسشنامه از نوع لیکرت ۶ درجه‌ای (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) می‌باشند. روایی ابزار با همبستگی بین این آزمون با مقیاس تعادل عاطفی برادبورن، رضایت زندگی نیوگارتن و حرمت خود روزنبرگ بررسی گردید که نتایج همبستگی آزمون Ryff با هر یک از مقیاس‌های فوق قابل قبول بود. آلفای کرونباخ به دست آمده در مطالعه‌ی Ryff برای خرده مقیاس‌های پذیرش خود ۰/۹۳، ارتباط مثبت با دیگران ۰/۹۱، خودمختاری ۰/۸۶، تسلط بر محیط ۰/۹۰، هدفمندی در زندگی ۰/۹۰ و رشد شخصی ۰/۸۷ گزارش شده است (۴).

Kalantarkousheh و Navarbafi در جمعیت ۸۶۰ نفری

پرسشنامه روانشناختی Ryff را هنجاریابی نمودند که آلفای گزارش شده برای کل ۰/۹۲ گزارش شد. لازم به ذکر است پرسشنامه Ryff در ابتدا به زبان پارسی برگردانده شد و پس از انجام اصلاحات به زبان انگلیسی برای بار دوم ترجمه گردید. سپس نسخه ترجمه شده آن با نسخه اصلی آن مطابقت داده شد. براساس گزارش Kalantarkousheh و Navarbafi (۲۰۱۲) پرسشنامه مذکور از روایی و پایایی مناسبی برخوردار است (۲۴). در پژوهش حاضر همسانی درونی با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد که این ضریب برای کل آزمون ۰/۹۱ به دست آمد.

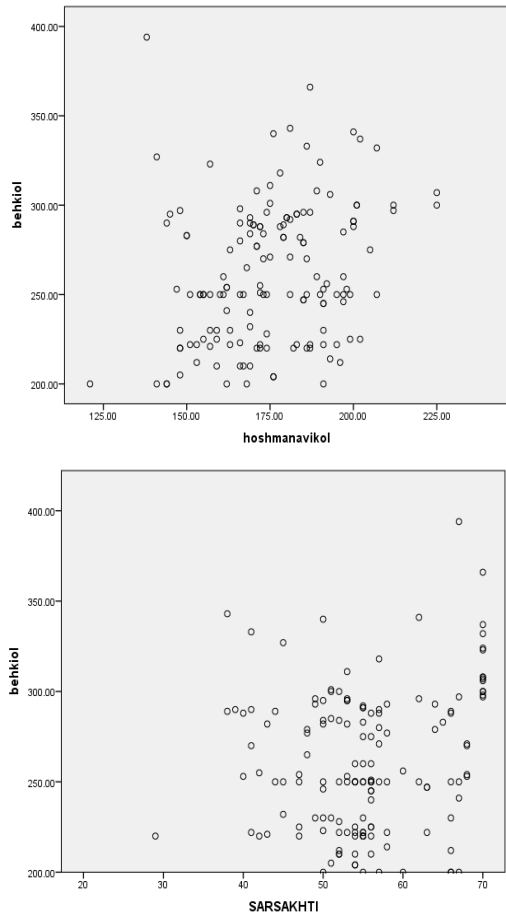
یکسانی برخوردار نیستند (۶). روانشناسان، هوش معنوی را به عنوان سازه مهم تاثیرگذار بر سلامت روان معرفی کرده‌اند. هوش معنوی بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها و ظرفیت‌ها و منابع معنوی است که کار در جهت آنها موجب افزایش انطباق‌پذیری و در نتیجه سلامت روان افراد می‌شود (۷). در سال ۱۹۹۹ Emmons با مشاهده در رفتارها و حالات افراد معنوی از جمله مادرترزا و گاندی، سازه‌های معنویت و هوش را درون یک سازه جدید ترکیب کرده و واژه هوش معنوی را به وجود آورد. از نظر Emmons هوش معنوی عبارت است از ظرفیت انسان برای پرسیدن سوالات نهایی درباره معنای زندگی و ارتباط یکپارچه بین ما و دنیایی که در آن زندگی می‌کنیم.

Zohar و Marshall (۲۰۰۰) به همراه Emmons (۲۰۰۰)،

به عنوان اولین صاحب‌نظرانی نام برده می‌شوند که مفهوم هوش معنوی را ابداع کردند. آنها معتقدند هوش معنوی بیانگر آن نوع هوشی است که افراد از طریق آن، مسائل مربوط به معنی و ارزش‌ها را حل کرده، فعالیت‌ها و زندگی خود را در بافت و بستری غنی‌تر، وسیع‌تر و معنادارتر قرار می‌دهند. هوش معنوی به عنوان رابط میان جسم و ذهن عمل می‌کند در نتیجه بنیاد و پایه اصلی رشد و تحول فرد، معناداری زندگی، امید و یکپارچگی سلوک و رفتارهای مختلف در انسان می‌باشد (۸و۹). امید و تقوی که با نومیادی در تضاد هستند معرف بزرگسال پخته است، بزرگسالی که با موفقیت زندگی کرده و با خوشبختی پیر شده است. معنویت چنین فردی، او را در بسیج نیروهای خود و افزایش ظرفیت‌های مقابله با تغییرات یاری می‌دهد (۱۰). نتایج پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که هوش معنوی با بهزیستی روانشناختی رابطه معناداری دارد (۱۴-۱۱).

به طور کلی هوش معنوی و معنویت می‌تواند با بهزیستی روانشناختی همراه شود (۱۷-۱۵). علاوه بر این سخت‌رویی را نیز می‌توان با بهزیستی روانشناختی مرتبط دانست. مفهوم سخت‌رویی توسط Kobasa پیشنهاد شد و به عنوان منظومه‌ای از ویژگی‌های شخصیت در نظر گرفته می‌شود که به عنوان یک منبع تاب‌آوری در مواجهه با وقایع استرس‌زای زندگی عمل می‌کند (۱۸). حالت شخصیتی که به عنوان سخت‌رویی شناخته شده، یک سبک کلی از عملکرد را توصیف می‌کند که با حس قوی از تعهد (توانایی دیدن جهان به صورت جالب و پرمعنی)، کنترل (این عقیده که توانایی خود شخص وقایع را متاثر می‌کند) و چالش (دیدن تجارب جدید به عنوان فرصت‌های جدید برای رشد شخصی) مشخص شده است (۱۹).

افرادی که از سخت‌رویی بالایی برخوردارند در شرایط پراسترس بیمار نمی‌شوند. افراد سخت‌رو عمیقاً درگیر فعالیت‌های زندگی هستند و بر پیچیدگی‌های زندگی چیره می‌شوند. آنها معتقدند زندگیشان هدفمند است، تماشاگر منفعلی نیستند و برای معنادار کردن زندگی خود مسئولیت می‌پذیرند. افراد متعهد، رویدادهای زندگی را به عنوان تجارب معنادار تعبیر می‌کنند و معتقدند که همه فعالیت‌های زندگی آنها یک هدف کلی دارد (۲۰). شواهد بسیاری وجود دارد که نشان می‌دهد سخت‌رویی به طور مثبتی به سلامت جسمانی و روانی مرتبط می‌شود و نتایج منفی سلامتی ناشی از استرس را تعدیل می‌کند. افراد سخت‌رو گرایش به تجربه استرس

جدول ۳، نتایج تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس هوش معنوی و سخت‌رویی را نشان می‌دهد. برای تعیین نقش هر یک از متغیرها، هوش معنوی و سخت‌رویی به عنوان متغیر پیش‌بین و بهزیستی روانشناختی به عنوان متغیر ملاک در معادله رگرسیون تحلیل شدند. در جدول ۳ میزان F مشاهده شده (۷/۱۹) معنادار است و همچنین ضرایب رگرسیونی متغیرهای پیش‌بین نشان می‌دهند که هوش معنوی با $\beta=0/24$ و $t=3/03$ و سخت‌رویی با $\beta=0/15$ و $t=1/94$ توان پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی را دارند.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس متغیرهای هوش معنوی و سخت‌رویی انجام گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که متغیرهای هوش معنوی و سخت‌رویی توان پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی را دارند. یافته‌های پژوهش با نتایج تحقیقات (۲۳-۲۱ و ۱۴-۱۱) همخوان می‌باشد. در پژوهش EbrahimPour و Karami نتایج نشان داد که هوش معنوی قادر به تبیین ۴۵ درصد واریانس بهزیستی روانشناختی می‌باشد. همچنین نتایج پژوهش Shakarami و همکاران نیز نشان می‌دهد که سخت‌رویی ۵۹/۱٪ از تغییرات بهزیستی روانشناختی را تبیین می‌کند (۱۲). سامانه باورهای معنوی و دینی به برخی افراد امکان می‌دهد که به ناملايمات، فشارهای روانی و فقدان‌های گریز ناپذیر که در روند چرخه زندگی رخ می‌دهد معنا دهند و به

پرسشنامه سخت‌رویی اهواز (AHI): این مقیاس در سال ۱۳۷۷ توسط Kyamrsy (۱۳۷۷) ساخته شده است (۲۵). شامل ۲۷ سوال است. ضرایب پایایی از روش بازآزمایی برای کل آزمودنی‌ها ۰/۸۴ می‌باشد و آلفای کرونباخ برای کل آزمودنی‌ها ۰/۷۶ می‌باشد. در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ ۰/۷۰ به دست آمد.

پرسشنامه هوش معنوی (ISIS): این مقیاس یک ابزار خودگزارشی است که توسط Amram و Dryer در سال ۲۰۰۷ ساخته شد و شامل دو فرم کوتاه و بلند است که فرم بلند آن ۸۳ آیتم و فرم کوتاه آن شامل ۴۴ آیتم است که با افزودن یک سوال ملاک به آیتم‌های فرم کوتاه در مجموع، با توجه به در دسترس بودن پرسشنامه و اینکه فرم کوتاه این پرسشنامه ۴۵ آیتم دارد مبنای این پژوهش قرار گرفته است. پاسخ‌دهی به هر گویه، به شیوه‌ی نمره‌گذاری شش درجه‌ای لیکرت از ۱ تا ۶ درجه‌بندی شده است. در پژوهش Amram و Dryer (۲۰۰۷) ضریب پایایی کل پرسشنامه هوش معنوی (ISIS) بر اساس روش همسانی درونی و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۷ به دست آمد. همچنین در پژوهش Amram و Dryer پایایی بعد هوشیاری ۰/۸۴، فیض ۰/۹۱، معنی ۰/۸۶، تعالی ۰/۹۵ و صداقت ۰/۹۰ به دست آمد (۲۶). این پرسشنامه توسط Badie و همکاران در ایران هنجاریابی شده است (۲۷). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد.

یافته ها

در جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش و در جدول ۲، ضرایب همبستگی بین هوش معنوی و سخت‌رویی با بهزیستی روانشناختی آمده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	Mean±SD
سخت‌رویی	۵۵/۴±۸/۴۸
هوش معنوی	۱۷۵/۱۶±۱۸/۵۸
بهزیستی روانشناختی	۲۶۱/۵۴±۳۹/۰۷

جدول ۲. ضرایب همبستگی بین هوش معنوی و سخت رویی با بهزیستی روانشناختی

متغیر	همبستگی	معناداری
هوش معنوی	۰/۲۶	۰/۰۰۲
سخت‌رویی	۰/۱۸	۰/۰۰۲

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین هوش معنوی و سخت‌رویی با بهزیستی روانشناختی ضریب همبستگی معناداری وجود دارد.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون همزمان برای پیش‌بینی روانشناختی بر اساس هوش معنوی و سخت‌رویی

متغیر ملاک	R	R ^۲	F	متغیر پیش‌بین	B	Std	β	t	P
بهبودی روانشناختی	۰/۳۰	۰/۱۸	۷/۱۹	هوش معنوی	۰/۵	۰/۱۷	۰/۲۴	۳/۰۳	۰/۰۰۳
				سخت‌رویی	۰/۷۱	۰/۳۶	۰/۱۵	۱/۹۴	۰/۰۵

دارد افراد سخت‌رو و پرتلاقت به وقایع استرس‌زا با تعامل افزایش یافته، تلاش و کوشش‌های فعال برای یافتن راه حل‌ها واکنش نشان دهند. افراد با سطوح بالایی از سخت‌رویی معتقدند که می‌توانند وقایع را کنترل کنند یا بر آنها تأثیر بگذارند و نیز گرایش دارند وقایع استرس‌زا را به روشی مثبت و ساختاری تفسیر کنند و این وقایع را به عنوان چالش و فرصتهایی ارزشمند برای یادگیری تعبیر کنند (۲۸). Florian و همکارانش نیز به این باور عقیده داشتند که سخت‌رویی به دو روش ارزیابی را تغییر می‌دهد: ۱. ارزیابی تهدید آمیز ناشی از وقایع استرس‌زا را به طور بالقوه کاهش و ۲. انتظارات مقابله‌ای موفقیت آمیز را افزایش می‌دهد. علاوه بر این استدلال شده که اشخاص سخت‌رو ترجیح می‌دهند زمانی که با یک استرس‌ور مواجه می‌شوند با تمرکز بر راهبردها با مشکل سازگار شوند. افراد فاقد این ویژگی روش‌های پرخطرمانند مانند انکار، اتخاذ می‌کنند که می‌تواند با استرس ترکیب و در دراز مدت به ناسازگاری‌های هیجانی بیشتری منجر شود (۲۹). سخت‌رویی به شخص کمک می‌کند تا مسیرها و فرآیندهای استرس‌زا را از مصیبت‌های بالقوه به فرصت‌های رشدی ذاتاً سودمند تبدیل کند. سخت‌رویی موجب انعطاف پذیری شده، ارزیابی تهدید آمیز رویدادها را کاهش و در مقابل تلاش‌های فرد را برای سازگاری موفق افزایش می‌دهد.

به نظر می‌رسد که سخت‌رویی به عنوان یک منبع مقاومت درونی، تأثیرات منفی استرس را کاهش می‌دهد و از بروز اختلال‌های بدنی و روانی پیشگیری می‌کند. بنابراین وجود سخت‌رویی باعث می‌شود تا رویدادها، مثبت و قابل کنترل ارزیابی شوند و این ارزیابی، سبب خواهد شد که فرد در مقابله با مشکلات دچار عدم تمرکز و آشفتگی نگردد و استراتژی‌های موثر و مناسب‌تری در مواجهه با مشکلات به کار گیرد و آن را به تجربه‌ای مثبت تبدیل نماید. این سبک رویارویی در جهت بهزیستی روانشناختی خواهد بود. بنابراین احتمال بیشتری وجود دارد که افراد سخت‌رو موقعیت‌های تنش‌زا را مثبت ارزیابی کرده و به علت استفاده از روش مقابله‌ای فعال و موثر، بهزیستی ذهنی بالاتری داشته باشند. پیشنهاد می‌گردد که به بهزیستی روانشناختی دانشجویان توجه خاصی مبذول گردد. این یافته‌ها اهمیت استفاده از کارگاه‌های آموزشی جهت بهبود بهزیستی روانشناختی را نشان می‌دهد. لذا پیشنهاد می‌شود که تحقیقاتی به صورت آزمایشی انجام شود. پژوهش حاضر دارای محدودیت جمعیت شناختی بود، به طوری که افراد شرکت کننده در آن همگی دانشجویان دختر و عمدتاً جوان با دامنه سنی ۲۵-۲۰ سال بودند. این محدودیت باعث کاهش توان تعمیم‌پذیری نتایج گردید. بنابراین انجام پژوهش با نمونه‌های غیردانشجویی می‌تواند سودمند باشد.

یک زندگی بعدی (اخروی) که در آن این گونه دشواری‌ها وجود ندارد امیدوار و خوش‌بین باشند. شاید این موضوع به این دلیل باشد که احساس اشخاص از پدیده‌های ماوراء طبیعی می‌تواند حمایت روانشناختی فراهم کند و ممکن است یک حمایت معنوی نیز به همراه داشته باشد که نمی‌تواند به لحاظ پدیدار شناختی اندازه‌گیری شود. در تبیین رابطه هوش معنوی و بهزیستی روانشناختی می‌توان گفت که هوش معنوی بیانگر مجموعه‌ای از توانایی‌ها و ظرفیت‌ها و منابع معنوی است که کاربست آنها موجب افزایش انطباق پذیری و در نتیجه سلامت روان افراد می‌شود (۹).

وقتی می‌گوییم هوش معنوی یعنی هوشی که مشکلات ارزشی و معنایی ما را حل می‌کند، هوشی که اعمال و زندگی‌مان را در یک سطح وسیع‌تر و قدرتمندتر معنا می‌دهد، هوشی که بتوان بوسیله آن معنای زندگی و مسیر زندگی فرد را بسنجیم. با توجه به این که یکی از ابعاد بهزیستی روانشناختی که توسط Ryff تعریف گردیده، هدفمندی در زندگی است و از آن جایی که هوش معنوی به عنوان توانایی بشر برای پرسیدن سوالات غایی درباره مفهوم زندگی و به طور همزمان تجربه ارتباط یکپارچه بین هر یک از ما و جهانی است که در آن زندگی می‌کنیم و نیز توانایی به کار بردن، آشکار ساختن و دربرداشتن منابع معنوی، ارزش‌ها و کیفیت‌ها برای افزایش عملکرد روزانه و بهزیستی روانشناختی تعریف می‌شود (۱۴).

Emmons استدلال می‌کند که معنویت می‌تواند به عنوان شکلی از هوش دیده شود، زیرا عملکرد و سازگاری را پیش‌بینی می‌کند و توانایی‌هایی را ارائه می‌دهد که افراد را در حل کردن مشکلات و رسیدن به اهداف، توانمند می‌سازد. هوش معنوی ما را قادر می‌سازد تا تصویر بزرگ‌تری ببینیم و اقداماتمان را در رابطه با یک بافت بزرگ‌تر، ترکیب کنیم که سپس مفهوم زندگی می‌شود. با هوش معنوی ما می‌توانیم مشکلات مفهومی و ارزشی را شناسایی و با ارائه کردن راه حل‌هایی در راستای سودمندی همه آنها را حل کنیم. ما به عنوان موجوداتی هشیار از تصورات فکری و احساساتمان همان طور که در خودآگاهمان بالا می‌آیند آگاه هستیم. هوش معنوی ما را قادر می‌سازد با طبیعت خود یکی شویم و با فرآیندهای زندگی هماهنگ باشیم و نیز ما را بر می‌انگیزد تا تمامیت، حس اجتماع، حس ارتباط و جستجوی معنا برای خلق یک هویت را جستجو کنیم و به واسطه این جستجوی معنا احساس اختیار خواهیم داشت. از این منظر هوش معنوی ارتباطی اساسی با بهزیستی روانشناختی دارد (۹). Maddi پیشنهاد کرده است سخت‌رویی نوعی فرآیند مقابله‌ای را تشویق می‌کند که وقایع استرس‌زا را کمتر آسیب‌زا می‌کند، این مقابله کردن تبدیل و تغییر شکل نامیده می‌شود. به عبارت دیگر، بیشتر احتمال

References

1. Movahed abtahi H. Mental health necessities.3 ed. Tehran; Roshd publication 2009. P.45-57 [In Persian].
2. Ryff CD, singer BH, Love GD. Positive health: connecting well-being with biology. *Philosophical transaction of Royal society of London* 2004; 11: 359.
3. Deci EL, Ryan RM. Hedonia, eudaimonia, and well-being: An introduction. *J Happiness Stud.* 2008; 9(1): 1-11.
4. Ryff CD. Psychological well-being in adult life. *Current Directions in Psychological Science.* 1995; 4(4): 99-104.
5. Richards PS. Spiritual influences in healing and psychotherapy. *Psychology of Religion.* 1999; 25(1): 1-6.
6. Yadollahpour, MH., & FazeliKebria, M. A comparative study of the concept of spiritual intelligence in terms of psychology and Islam. *Islam and Health Journal Babol University of Medical Sciences* 2014; 1(1): 48-57 [In Persian].
7. Cherage M, Molani H. relationship between different dimension of religiousness of Isfahan university students .*Training and mind discrimination journal* 2007; 22: 1-5 [In Persian].
8. Zohar, D., & Marshall, I. *SQ: spiritual intelligence, the ultimate intelligence.* London: Bloombry.2001.
9. Emmons, AR. Spirituality and intelligence: Problems and prospects. *Int J Psychol Relig* 2000; 10(1): 57-64.
10. Diener E, Suh E, Lucas R , Smith H. subjective well-being: Three deeds of progress, *Psychological bulletin* 1999; 125(3): 276-302.
11. EbrahimPour, M., Karami, E. The mediating role of spiritual intelligence with psychological well-being and life satisfaction in Mehriz Elderly people. *J Rehab Med.* 2014; 3(3): 72-81 [In Persian].
12. Shakarami, M., Davarniya, R., Zaharakar, K., & Hosseini, A. The predictive of psychological capital, psychological hardiness and spiritual intelligence in student psychological well-being. *Journal of research & health,* 2014; 4(4), 935-943.
13. Nemati, H. The relationship between spiritual intelligence and psychological well-being of prisoners. *Monthly correction,* 2014; 228 [In Persian].
14. Amram JY. The contribution of emotional and spiritual intelligences to effective business leadership. [Phd dissertation]. Palo Alto California. 2009:168. http://www.yosiamram.net/docs/EI_and_SI_in_Leadership_Amram_Dissert.pdf
15. Bickertson, G.R., Miner, H.M., & Griffin, B. Spiritual resources as antecedents of clergy well-being: the importance of occupationally specific variables. *Journal of vocational behavior,* 2015; 78, p 123-133.
16. Mansor, N., & Khalid, N.S. Spiritual well-being of INSTEAD, IIUM student and its relationship with college adjustment. *Procedia-social and behavioral sciences,* 2012; 89, p 1314-1323.
17. Vaughan F. What is spiritual intelligence? *Journal of Humanistic Psychology.* 2002; 42(2): 16-33.
18. Hystad SW. Exploring gender equivalence and bias in a measure of psychological hardiness. *International Journal of Psychological Studies.* 2012; 4(4): 69-79.
19. Bartone PT, Roland RR, Picano JJ, Williams TJ. Psychological hardiness predicts success in US army special forces candidates. *INT J Select Assess.* 2008; 16(1): 78-81.
20. Kobasa SC. Stressful life events, personality, and health: an inquiry into hardiness. *J Pers Soc Psychol.* 1979; 37(1): 1-11.
21. Skomorovsky A, Sudom KA. Psychological well-being of Canadian forces officer candidates: The unique roles of hardiness and personality. *Mil Med.* 2011; 176(4): 389-96.
22. kahrizeh C, Bazzazian S, ghmari M. Relationship between Psychological Hardiness and Family Function With Subjective Well-being in Nurses . *PCNM.* 2014; 4(1): 44-53 URL http://www.zums.ac.ir/nmcjournal/browse.php?a_code=A-10-143-1&slc_lang=en&sid=1 [In Persian].
23. Reinhoudt CJ. Factors related to aging well: The in fluency of optimism, hardiness and spiritual wellbeing on the physical health functioning of older adults. [dissertation]. School of the Ohio State University. 2004.143.

24. Kalantarkousheh, S.M, & Navarbafi, F. "Reliability and Exploratory Factor Analysis of Psychological Well-Being in a Persian Sample." Science Series Data Report, 2012; 4(1): 11-27. Available at: <http://works.bepress.com/kalantar/4>.
25. Kyamrsy, A. Construct and validate a scale to measure the hardiness and the relationship with Tys character "A", "control center", "self-esteem", "physical symptoms", "academic performance" in students, girls and boys., Master' dissertation School of Psychology, Islamic Azad University, Ahvaz.1998 [In Persian].
26. Amram,Y, Dryer,C. The Integrated Spiritual IntelligenceScale (ISIS): Development and preliminary validation. Paper Presented at the 116th Annual Conference of the American psychological Association Boston, MA 2007: <http://www.yosiamram.net/papers>.
27. Badie A, Savari E, Bagheri N, Latifizadegan V. Make and validation spiritual intelligence Scale. First National Conference on Psychology Daneshgah payame noor Tabriz; 14-15 May; Tabriz, Iran: 2010 [In Persian].
28. Maddi SR., Hightower M. Hardiness and optimism as expressed in coping patterns. Consulting PsychologyJournal: Practice and Research. 1999; 51(2): 95-105.
29. Florian V , Mikulincer M, Taubman O. Does hardiness contribute to mental health during a stressful reallifesituation? The roles of appraisal and coping. J Pers Soc Psychol. 1995; 68(4): 687-95.

Predicted psychological well-being according to spiritual intelligence and hardiness of students female

Received: 2 May 2015

Accepted: 9 Jun2015

Abstract

Introduction: Spiritual intelligence as the foundation of one's beliefs has a crucial role in different aspects of human life particularly in provision and promotion of mental health. On the other hand, in recent years the sources of stress and harsh environments have been increased therefore, it is important to pay more attention to psychological well-being and the factors which increase it. The aim of the current study was to predict the psychological well-being of female students based on intelligence.

Methods: The present study was conducted on all students in Raze Academic Faculty of Science (1550) in 1393-1394 of academic year with correlation method. The sample consisted of 150 students who were selected using multi-stage cluster sampling convention. The data was collected using Reef's psychological well-being (PWBS) questionnaires, Ahvaz hardiness (AHI) and spiritual intelligence (ISIS). Data was analyzed by using Pearson correlation and regression analysis, simultaneously.

Findings: Results showed that there was a significant positive correlation between spiritual intelligence ($r=0/26$) and hardiness ($r=0/18$), and psychological well-being. As well as, the results of the regression analysis indicated that spiritual intelligence with $\beta=0/24$ and hardiness with $\beta=0/15$ can predict their psychological well-being.

Conclusion: The findings of this study illustrated the importance of spiritual intelligence and hardiness variables in psychological well-being prediction among the students. As a result, it can be noted that having positive characteristics such challenges, commitment, hope and meaning in life improves psychological well-being of the students.

Keywords: Psychological Well-being, Spiritual Intelligence, Hardiness, Female Student

Parvaneh E (MA)¹

Momeni KH (PhD)¹

Parvaneh A (MS)¹

Karimi P (MA)^{1*}

1. Department of psychology, Razi university, Kermanshah, Iran

*Corresponding Author:

Karimi P, Department of psychology Razi university, Kermanshah, Iran

Tel: +98 83 38388492

Fax: +98 83 38363627

Email:

parvane.kareme1367@gmail.com